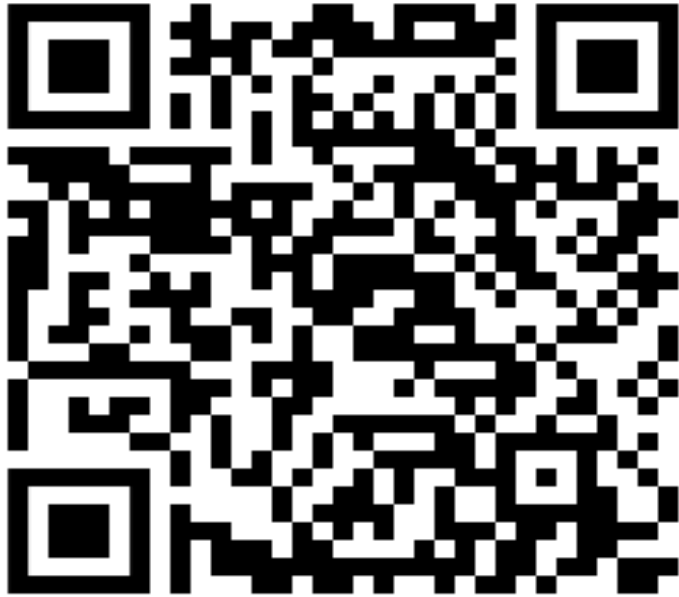

Συμπεριληπτικές Πρακτικές και Στρατηγικές Διαφοροποίησης στη Δημοτική Εκπαίδευση

Χαντζούλη Ελένη, MEd, PhD
Σύμβουλος Β΄, ΙΕΠ

Προσδοκίες

<https://tinyurl.com/3rn29x8p>

Δομή παρουσίασης

- Παρουσίαση πλατφόρμας του ΙΕΠ
- Προσδιορισμός της έννοιας της Διαφοροποιημένης Προσέγγισης
- Μέσα & Μέθοδοι Διαφοροποίησης στο Γενικό σχολείο
- Στρατηγικές Διαφοροποίησης
- Πρωτόκολλο Σχεδίου διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Διδακτικής
- Δραστηριότητες/Εφαρμογές
- Δικτυογραφία

Η πλατφόρμα του ΙΕΠ

ΑΡΧΙΚΗ

ΤΟ ΕΡΓΟ ▾

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ▾

ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ -
ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ▾

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ▾

ΟΔΗΓΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ -
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ▾

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ -
ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ▾

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Οδηγοί Διαφοροποίησης Π.159

[Οδηγοί εκπαιδευτικών - Αναλυτικά Προγράμματα](#)

ΑΥΤΙΣΜΟΣ

[Οδηγός διαφοροποίησης της διδασκαλίας για μαθητές με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος](#)

ΚΩΦΩΣΗ

[Οδηγός Διαφοροποιημένης Εκπαίδευσης για Κωφούς και Βαρήκοους μαθητές](#)

ΜΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

[Οδηγός διαφοροποίησης της διδασκαλίας για μαθητές με νοητική αναπηρία](#)
[Σχέδια Διδασκαλίας](#)

ΠΟΛΥΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

[Η Διαφοροποίηση της διδασκαλίας για μαθητές με πολλαπλές αναπηρίες](#)

ΤΥΦΛΩΣΗ

(επιλέξτε δεξί κλικ στο παρακάτω link και στη συνέχεια "Απόθηκευση συνδέσμου ως / Save link as" για να κατεβάσετε τον Οδηγό.
Αφού κατέβει θα χρειαστεί να πατήσετε "Keep", στα Downloads, αν χρησιμοποιείτε Chrome, για να σωθεί το αρχείο.)

[Οδηγός διαφοροποίησης της διδασκαλίας για τυφλούς μαθητές](#)

ΚΙΝΗΤΙΚΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

«Εργαλεία Σύγχρονης Προσέγγισης της
Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

2015

Η πλατφόρμα του ΙΕΠ

https://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/Odigos_diaf_Dimotiko.pdf

Η πλατφόρμα του ΙΕΠ

Σχεδι@ζω για όλους

Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου
Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού

ΙΕΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΡΧΙΚΗ

ΤΟ ΕΡΓΟ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ -
ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΟΔΗΓΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ -
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ -
ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Οδηγοί εκπαιδευτικών - Αναλυτικά Προγράμματα

Οδηγοί Εκπαιδευτικών και Προσβάσιμο Εκπαιδευτικό Υλικό για όλες τις αναπηρίες

Τίτλος	Βαθμίδα
Οδηγός εκπαιδευτικού για την ευαισθητοποίηση σε θέματα αποδοχής της αναπηρίας και της διαφορετικότητας και την ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας στο σχολείο.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση
Οδηγός εκπαιδευτικού για την ανάπτυξη κοινωνικών, συναισθηματικών δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και αυτόνομης διαβίωσης για μαθητές με αναπηρία μέσω Κοινωνικών Ιστοριών.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση, ΕΕΕΕΚ
Εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος. Καλές πρακτικές για τη σχολική τους ένταξη.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση-Αυτισμός
Εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με προβλήματα προσοχής και συγκέντρωσης. Καλές πρακτικές για τη σχολική τους ένταξη.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση
Εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με κινητική αναπηρία: ψηφιακές εφαρμογές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για την κοινωνική ζωή και την αυτόνομη διαβίωση.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση, ΕΕΕΕΚ-Κινητική αναπηρία
Η αξιοποίηση των εικαστικών στην εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με αναπηρία.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση, ΕΕΕΕΚ
Μαθηματικά Ε' τάξης Δημοτικού, προσαρμοσμένα για μαθητές και μαθήτριες με αναπηρία (Οδηγός).	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική - easy to read
- Οδηγός εκπαιδευτικού για την εκπαίδευση στο ανάγλυφο σύστημα γραφής και ανάγνωσης braille. - Ξυνοδευτικό τεύχος - Γραμματοσειρά simbrl	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική - τύφλωση
Εκπαίδευση τυφλών μαθητών και μαθητριών στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και σε δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης. Διαδραστική Εφαρμογή	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική - τύφλωση
Εκπαίδευση τυφλοκώφων μαθητών μέσω της απτικής νοηματικής επικοινωνίας.	Ειδική αγωγή - τυφλοκώφωση - πολλαπλές αναπηρίες
Ενταξία παιδαγωγικής αξιολόγησης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να συντάξουν το εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης.	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική εκπαίδευση, ΕΕΕΕΚ
Η διδασκαλία της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (ΕΝΓ) ως πρώτη γλώσσα για την Γ' Δημοτικού. Διαδραστική Εφαρμογή	Πρωτοβάθμια γενική και ειδική - κώφωση
Η διδασκαλία της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (ΕΝΓ) ως πρώτη γλώσσα για την Δ' Δημοτικού.	

Οδηγός εκπαιδευτικού
για την ευαισθητοποίηση
σε θέματα αποδοχής
της αναπηρίας
και της διαφορετικότητας
και την ανάπτυξη
ενταξιακής κουλτούρας
στο σχολείο

Μαρία Γελαστοπούλου
Σύμβουλος Β' Ειδικής
και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Βάλια Καλογρίδη
Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής, Εμπιστευτική
Θεατρικού παιχνιδιού, Ψυχοδραματίστρια

Έρη Παπαμιχαλοπούλου
Ειδική Παιδαγωγός,
Συγγραφέας παραμυθιών

Στέλιος Βνανκές

ΙΕΠ

Η πλατφόρμα του ΙΕΠ

https://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/odhgos_paramythia_apodoxh_diaforetikothtas/Odigos_Apodoxi_Diaforetikotitas.pdf

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία , Ειδική Παιδαγωγός, συγγραφέας παραμυθιών

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σχεδιάζω για όλους
Καθημερινά σχεδιάζω για όλους
Υποφώνη: Ελευθερία Παπαμιχαλοπού

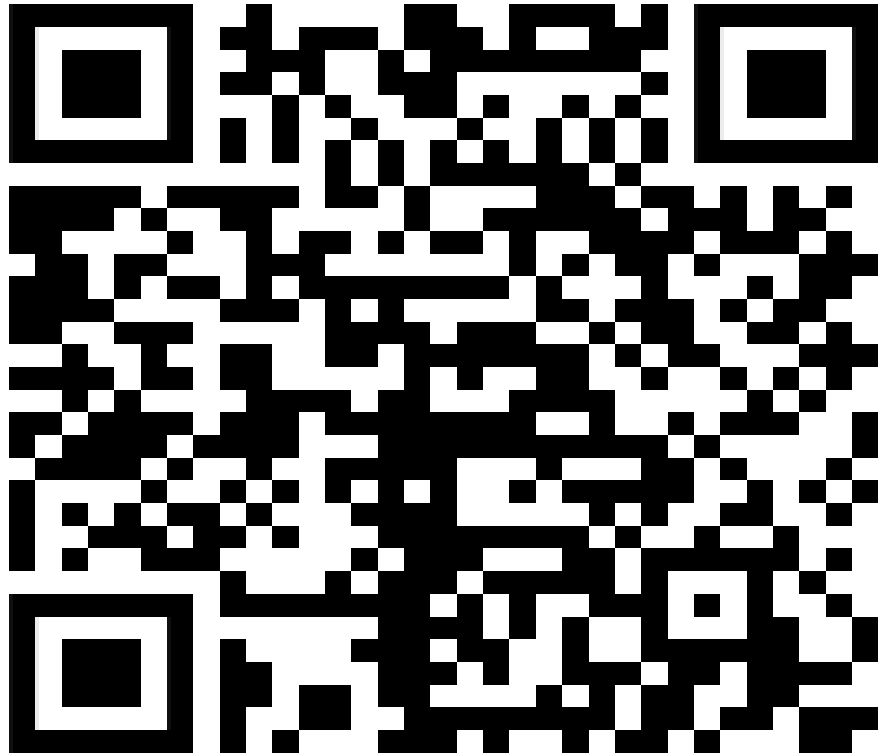
Η πλατφόρμα του ΙΕΠ

<https://tinyurl.com/4nrxtxsb>

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μύθοι και αλήθειες για τη Διαφοροποιημένη Προσέγγιση

<https://tinyurl.com/55j7avv3>

Για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

ΜΥΘΟΙ	ΑΛΗΘΕΙΕΣ
Η διδασκαλία έχει διαφορετικούς στόχους και διαφορετικά κριτήρια επιτυχίας για κάθε ομάδα μαθητών/τριών	Η διδασκαλία έχει κοινούς στόχους και κοινά κριτήρια επιτυχίας αλλά διαφορετική υποστήριξη και διαφορετικό επίπεδο επεξεργασίας
Διαβάθμιση βαθμού δυσκολίας των εργασιών με βάση τις ικανότητες κάθε μαθητή/τριας	Η διδασκαλία σχεδιάζεται με βάση τη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα και τη μαθησιακή προτίμηση των μαθητών/τριών
Οι μαθητές/τριες είναι απολύτως ελεύθεροι/ες να επιλέξουν το πώς θα εργαστούν	Διαμόρφωση εκ των προτέρων πολλαπλών μαθησιακών επιλογών ώστε να είναι δυνατόν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών/τριών
Τοποθέτηση των μαθητών/τριών σε σταθερές ομάδες ανάλογα με τις ικανότητές τους	Ευέλικτη ομαδοποίηση (ίδιο ή διαφορετικό επίπεδο ετοιμότητας, ίδια ή διαφορετικά ενδιαφέροντα)
Τάξεις θορυβώδεις	Ρουτίνες, συμφωνίες
Πλήρης ανάληψη ευθύνης από τους/τις εκπαιδευτικούς	Πρώθηση διαδικασιών αυτορρύθμισης

Εμπειρία Εκπαιδευτικού

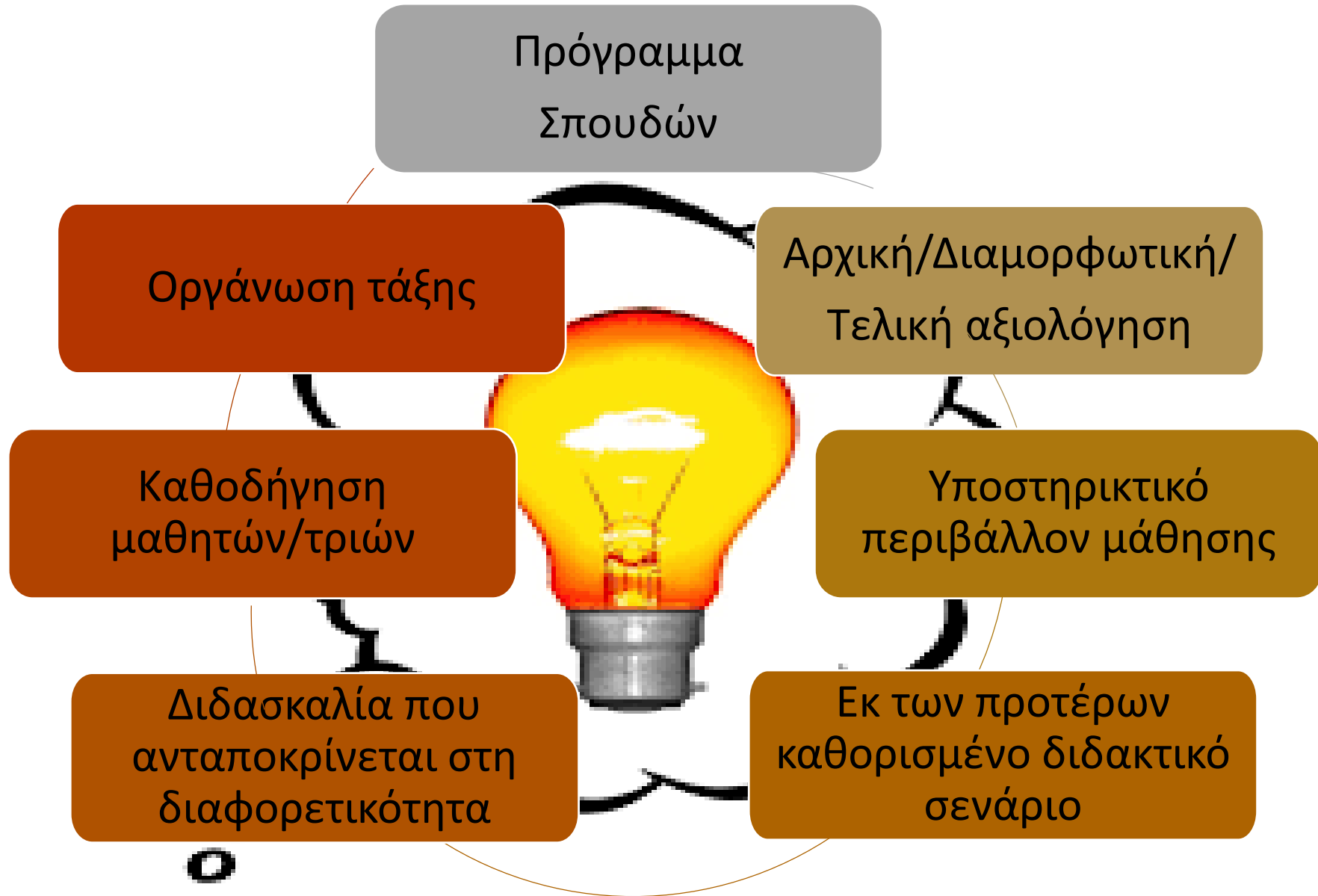
«Φέτος στην τάξη μου έχω 22 παιδιά. Από αυτά τα 8 δεν είναι ελληνικής καταγωγής: τα 4 είναι από την Αλβανία και έχουν αρκετά χρόνια στην Ελλάδα, τα 3 είναι από τις Φιλιππίνες, έχουν έρθει στην Ελλάδα μόλις πριν από 1 χρόνο και μιλούν ελάχιστα ελληνικά και 1 παιδί κατάγεται από την Πολωνία, έχει γεννηθεί στην Ελλάδα και μιλά καλά ελληνικά. Όταν, πριν ξεκινήσει η χρονιά, έμαθα τη σύνθεση των παιδιών της τάξης μου, σκέφτηκα ότι δεν θα τα καταφέρω. Είχα ωστόσο την ελπίδα ότι οι ελληνικής καταγωγής μαθητές μου, που ήταν εξάλλου και οι περισσότεροι, θα με βοηθούσαν να κάνω το μάθημά μου, αφού θα μπορούσαν να συνεννοηθούν μαζί μου, θα ήξεραν πάνω κάτω τα ίδια πράγματα, θα μπορούσαν να διαβάσουν και να γράψουν. Δυστυχώς η πραγματικότητα με διέψευσε. *Από τα παιδιά αυτά άλλα ήξεραν να διαβάζουν, να κατανοούν αυτά που διαβάζουν και να γράφουν με σχετική άνεση και άλλα όχι, άλλα έδειχναν ευτυχισμένα και ήταν ορεξάτα για δουλειά και άλλα έδειχναν να βαριούνται, άλλα μάθαιναν γρήγορα και άλλα χρειάζονταν πολύ χρόνο και επαναλήψεις, άλλα ήταν προσεκτικά και συγκεντρωμένα και άλλα έκαναν συνέχεια λάθη αφηρημάδας, άλλα συμμετείχαν στο μάθημα και άλλα έμεναν σιωπηλά, άλλα ήταν πάντα διαβασμένα και άλλα ποτέ.* Ένιωσα πολύ άτυχος που βρέθηκα σε μια τάξη με τόσο διαφορετικά παιδιά και δεν μπορούσα καθόλου να σκεφτώ τι θα έπρεπε να κάνω για να οργανώσω αποτελεσματικά το μάθημά μου. Η ιδέα να δουλέψω μόνο με τους καλούς μαθητές ήταν για μένα η πιο βολική, αλλά δε με ενθουσίαζε. Τι να κάνω όμως;»

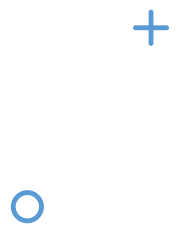
Το παράδειγμα είναι της Μαρίας Σφυρόερα από:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ 2002 - 2004

Κλειδιά και Αντικλειδιά, Διαφοροποιημένη παιδαγωγική

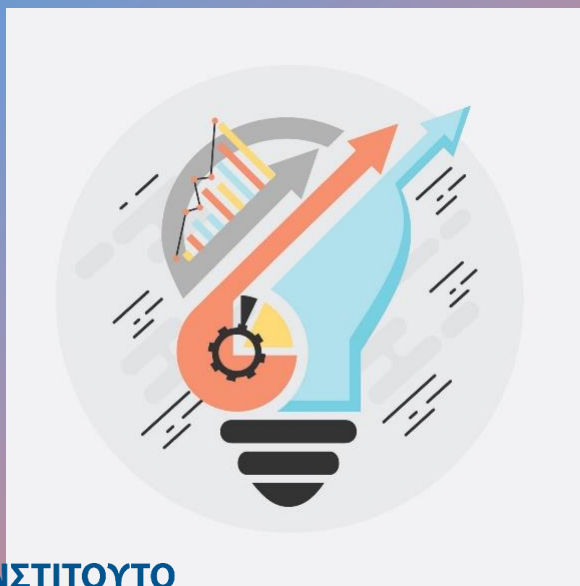
Συνθήκες ανάπτυξης Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

Δείκτες καταγραφής των
δομικών συστατικών της
Διαφοροποιημένης

Ευέλικτη Ομαδοποίηση
Δυνατότητες επιλογών
Αξιολόγες δραστηριότητες
Κοινή ευθύνη για τη μάθηση
Συνεχής αξιολόγηση

Παράγοντες Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

01

Ενδιαφέροντα
(επιθυμίες, σχέσεις
που κινητοποιούν)

02

Μαθησιακή
ετοιμότητα (αφορά
σε στόχους, κλίσεις,
ταλέντα)

03

Μαθησιακό προφίλ
(τρόποι μάθησης,
τύπος νοημοσύνης)

Όνομα:

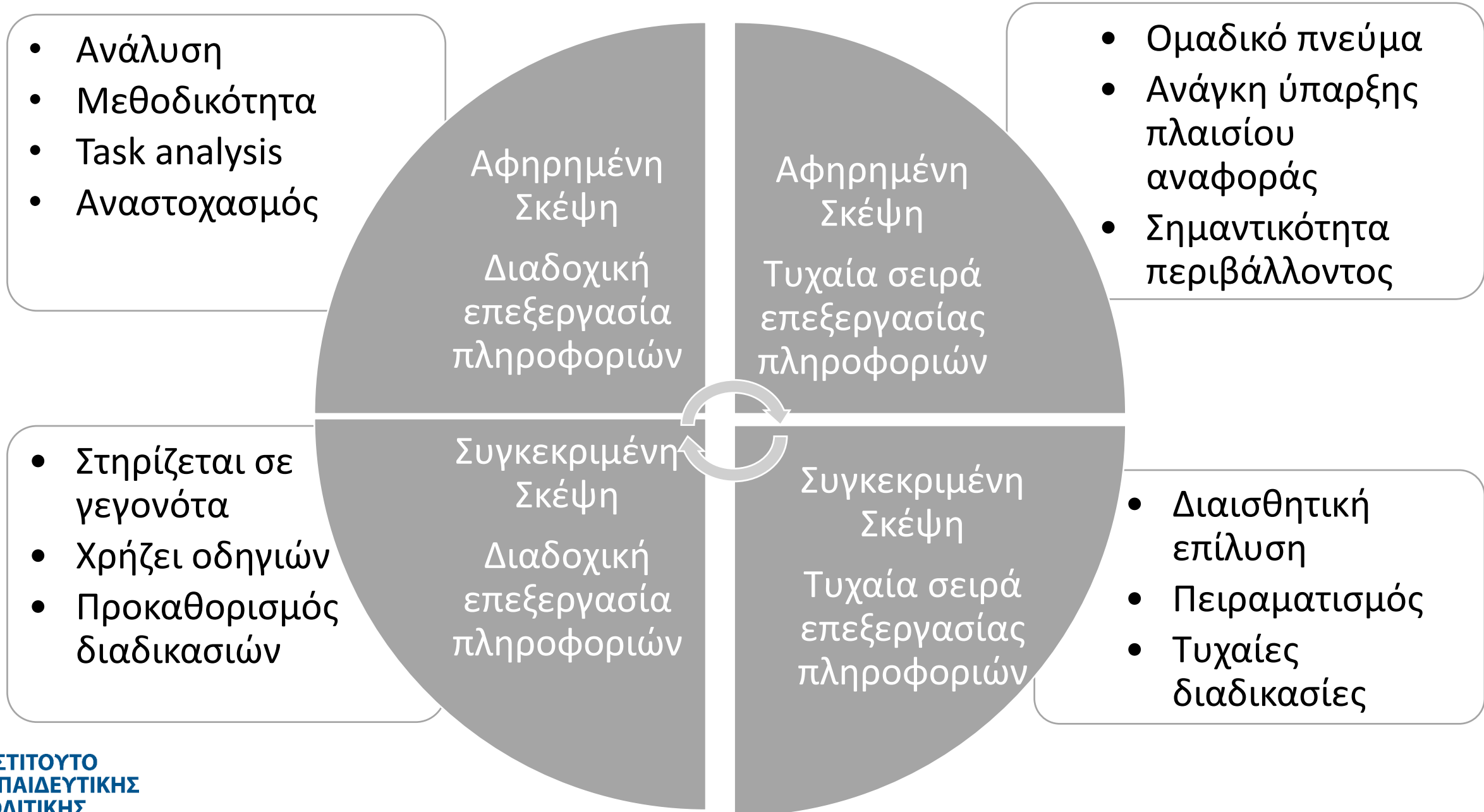
Τάξη: Ημερομηνία:

- 1. Στον ελεύθερο μου χρόνο, μου αρέσει να
- 2. Το αγαπημένο μου μάθημα είναι
- 3. Αυτό που μου αρέσει στο σχολείο είναι
- 4. Αυτό που δε μου αρέσει στο σχολείο είναι
- 5. Αν είχα 30 ευρώ θα
- 6. Όταν βγαίνω βόλτα μου αρέσει να πηγαίνω
- 7. Ο ωραιότερος τρόπος διασκέδασης / ψυχαγωγίας είναι
- 8. Το αγαπημένο μου άθλημα είναι
- 9. Ο/Η καλλιτέχνης που θαυμάζω περισσότερο είναι
- 10. Η αγαπημένη μου δραστηριότητα είναι
- 11. Θα με ενδιέφερε να μάθω περισσότερα για (δραστηριότητες, επαγγέλματα, πρόσωπα)
- 12. Μου αρέσει να διαβάζω (λογοτεχνία, περιοδικά μόδας, αθλητικές εφημερίδες κτλ.)
- 13. Από τα μέλη της οικογένειάς μου, τα πάω καλύτερα με
- 14. Το πρόσωπο που επιθυμώ να συζητώ μαζί του είναι
- 15. Όταν τελειώσω το σχολείο σχεδιάζω να (σπουδάσω, δουλέψω, άλλο)
- 16. Το επάγγελμα που μου αρέσει περισσότερο είναι
- 17. Οι δραστηριότητες που με προετοιμάζουν για να κάνω αυτό που σχεδιάζω στο μέλλον είναι
- 18. Δύο σημαντικοί στόχοι που έχω θέσει για αυτή τη χρονιά είναι
- 19. Για να πετύχω αυτούς του στόχους σκοπεύω να

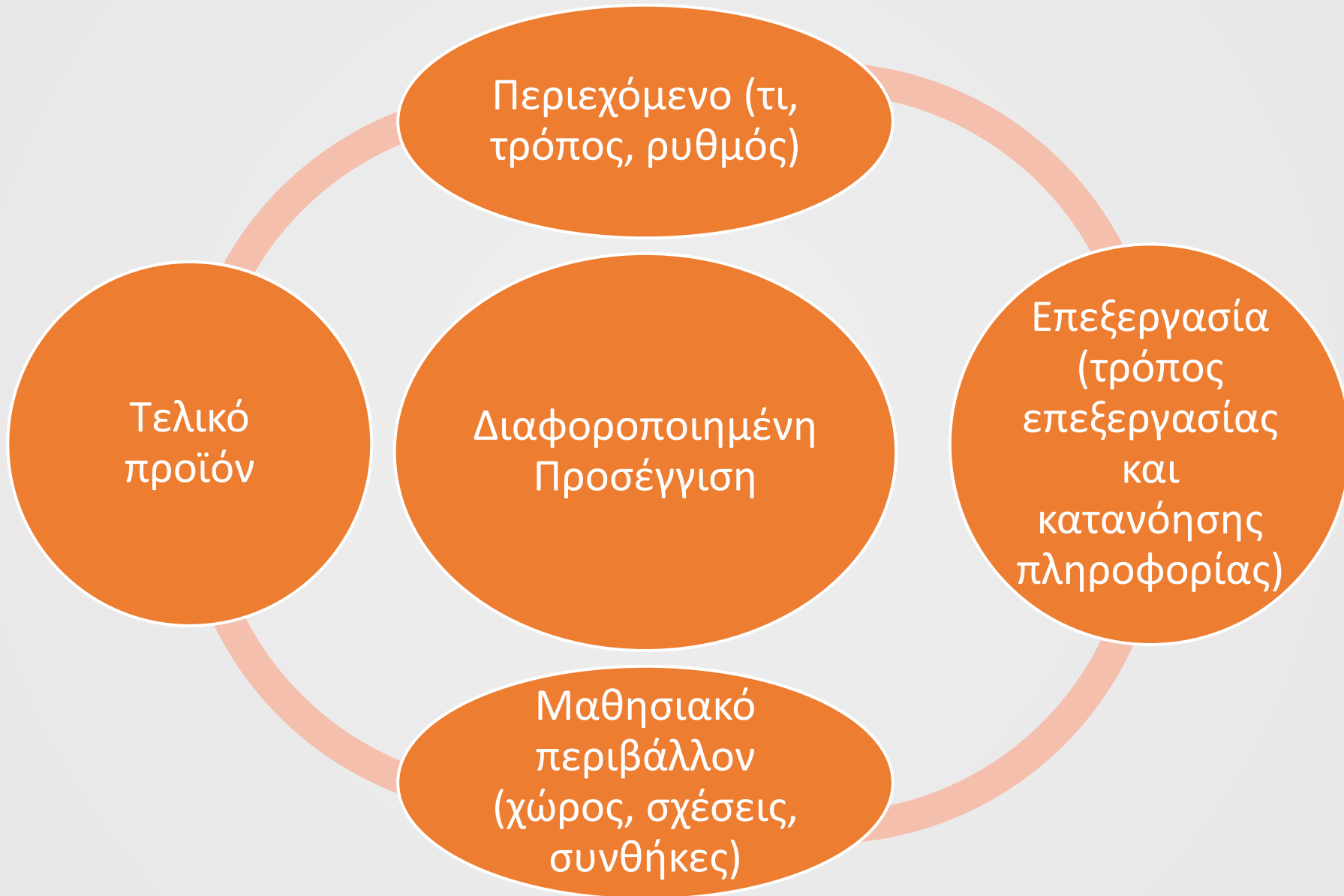
Ερωτηματολόγιο Ανίχνευσης Ενδιαφερόντων (Παντελιάδου, 2023)

Οι Τρόποι Σκέψης (Gregorc, 1982)

Επίπεδα Διαφοροποίησης

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Γνωρίζω, Κατανοώ, Κάνω (KUD) – κατηγοριοποίηση και αποσαφήνιση των στόχων

Κατάλληλο για: Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή ετοιμότητα/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό προϊόν

Γνωρίζω (πρόσωπα, τόπος, χρόνος, λεξιλόγιο, ορισμοί, γεγονότα)

Κατανοώ (βασικές ιδέες, αρχές, έννοιες)

Κάνω (δεξιότητες, αξίες, στάσεις)

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

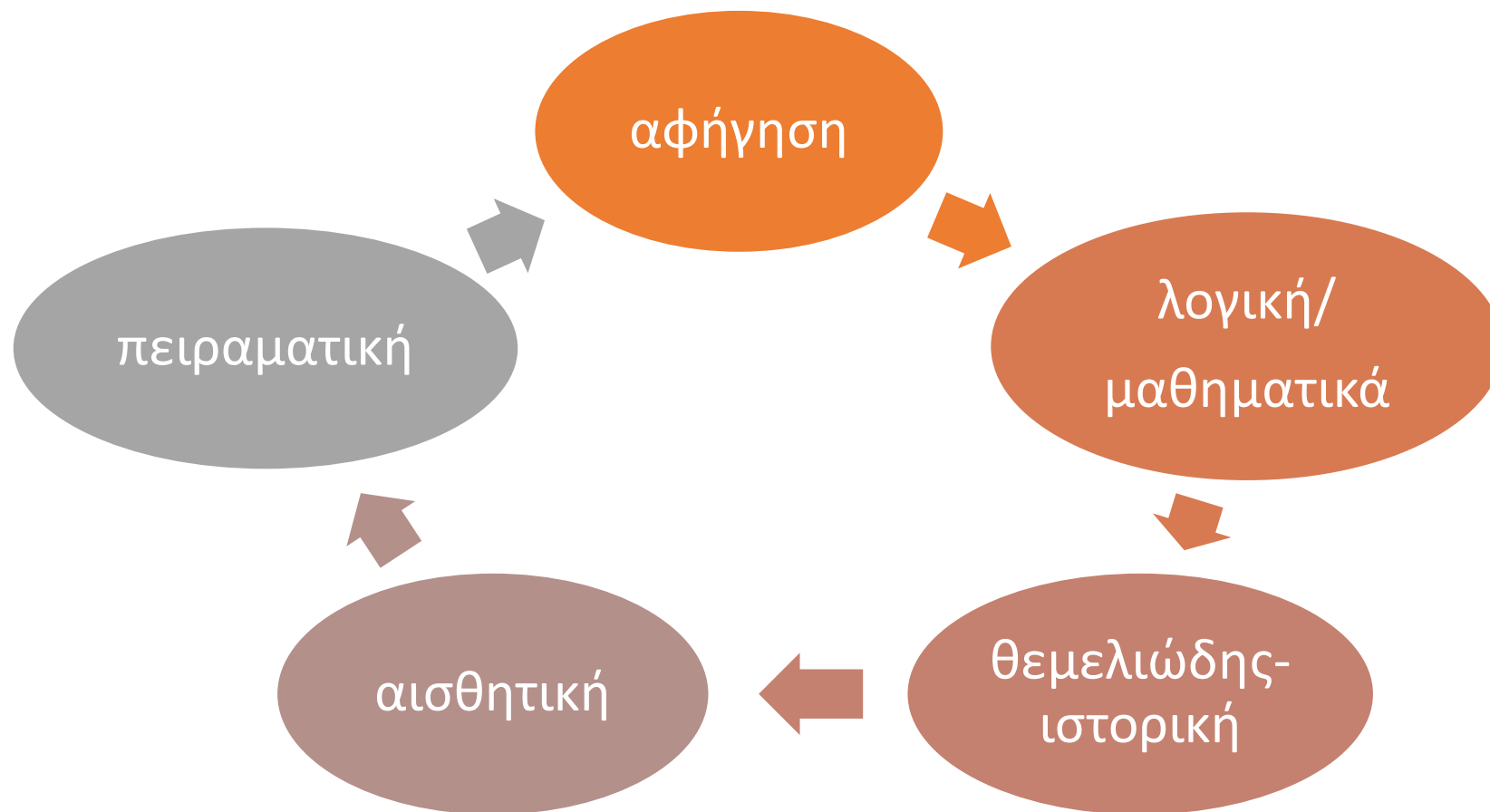
Παράδειγμα από το μάθημα της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού «Ήρωες στην αρχαία Ελλάδα»
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα (ΠΜΑ)

Οι μαθητές/τριες:	Οι μαθητές/τριες:	Οι μαθητές/τριες:
να γνωρίζουν ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός ήρωα	να κατανοούν πώς διακρίνεται ένας μυθολογικός ήρωας από τους απλούς ανθρώπους	να συγκρίνουν τους παλαιότερους ήρωες με τους σύγχρονους, να βρουν ομοιότητες και διαφορές, τις οποίες και να καταγράψουν

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Εξερευνήσεις με βάση τα ενδιαφέροντα (πολλαπλοί οδοί εξερεύνησης). Παράδειγμα από την Ιστορία και το ταξίδι του Οδυσσέα: Αφήγηση της ιστορίας, εξεύρεση διαφορετικών λύσεων, ιστορικοί σταθμοί, ζωγραφική, κατασκευή μακέτας της σχεδίας.

Κατάλληλο για: Ενδιαφέροντα/Περιεχόμενο.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Μεγάλες Ιδέες (Ετοιμότητα/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν)
- Κέντρα ενδιαφέροντος (Ενδιαφέροντα/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό προϊόν)

Περιοχές ενδιαφέροντος: Αθλητισμός, Επιστήμες, Θέατρο/Κινηματογράφος, Ιστορία, Κοινωνικές επιστήμες, Λογοτεχνία, Μαθηματικά, Μεταφορές/Οχήματα, Μουσική, Συλλογές, Τέχνη, Τεχνολογία

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Παράδειγμα για τις «Μεγάλες Ιδέες» βασισμένο στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού και στην ενότητα: «Η δημιουργία του ανθρώπου»

Μαθησιακά Προσδοκώμενα Αποτελέσματα Προγράμματος Σπουδών:

Να γνωρίσουν τους μύθους δημιουργίας του ανθρώπινου είδους.

Να κατανοούν τις έννοιες μύθος, Τιτανομαχία, Γιγαντομαχία, λατρεία, σύμβολο.

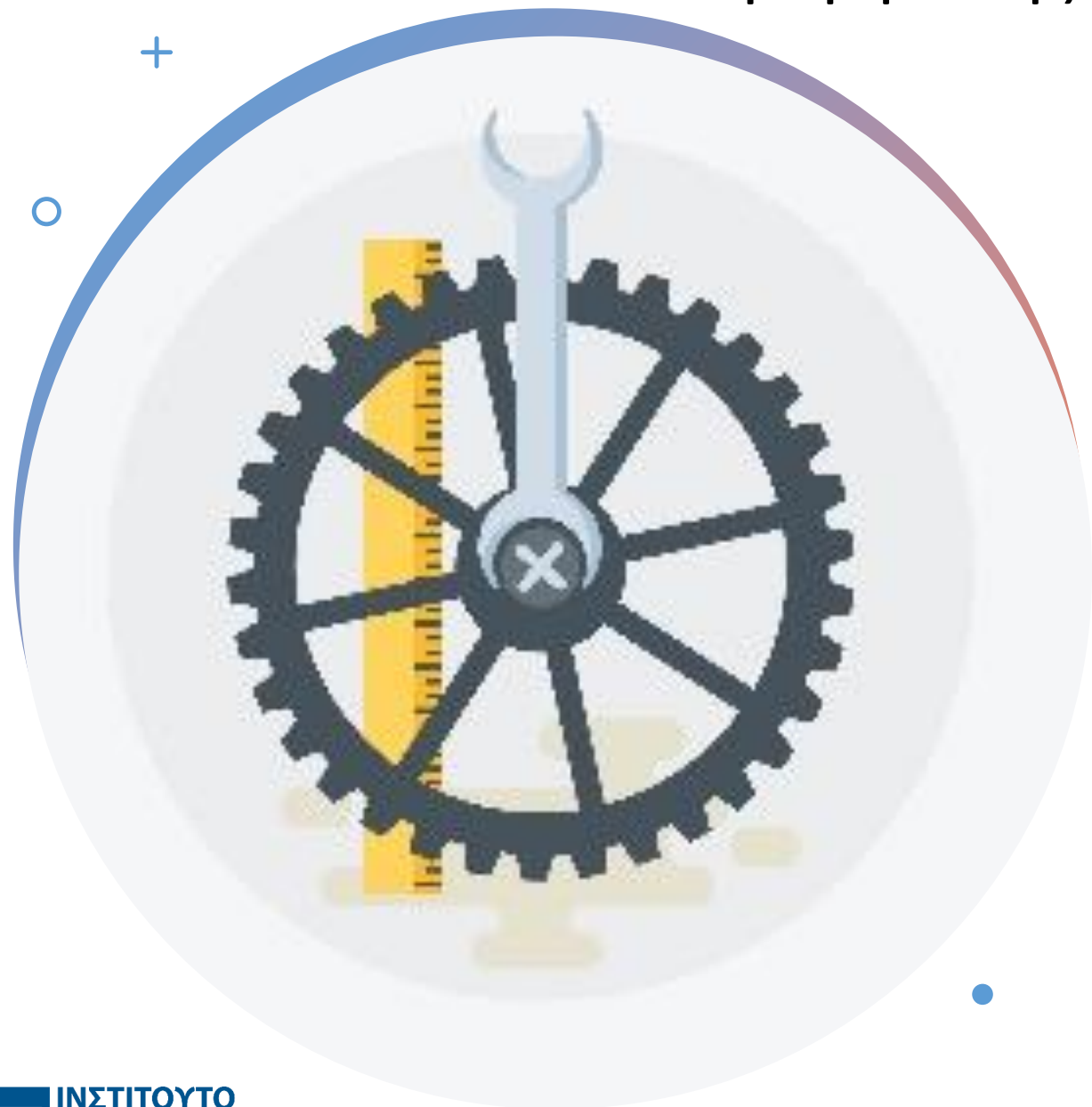
Βασικές/Μεγάλες ιδέες

Γιατί οι άνθρωποι δημιούργησαν τους μύθους;

Πώς συνδέονται οι μύθοι με τις αλήθειες κάθε εποχής;

Τι συμβόλιζαν οι μύθοι κάθε εποχής;

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Παράδειγμα από τα «Κέντρα Ενδιαφέροντος» με βάση την ενότητα για την επιστροφή του Οδυσσέα από την ιστορία της Γ΄ Δημοτικού:

Γεωγραφία: Φτιάχνουμε τη διαδρομή του Οδυσσέα. Χρησιμοποιούμε χάρτες.

Τέχνη: Οι μαθητές/τριες μελετούν έργα σχετικά με το ταξίδι του Οδυσσέα.

Κέντρο Γραφής: Οι μαθητές/τριες συντάσσουν μια επιστολή του Οδυσσέα προς την Πηνελόπη.

Πολιτισμός: Οι μαθητές/τριες εξερευνούν τα πολιτισμικά στοιχεία της εποχής.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Κέντρα Μάθησης (Ετοιμότητα,
Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή
Προτίμηση/Περιεχόμενο,
Διαδικασία)

Διερευνητική
μάθηση/Εποικοδομητικό μοντέλο,
αυθεντικές εμπειρίες,
βιωματική μάθηση (Δομημένη,
Καθοδηγούμενη, Ανοιχτή,
Συνδυασμένη) (Ενδιαφέροντα,
Μαθησιακή Προτίμηση,
Περιεχόμενο, Διαδικασία)

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Για την υλοποίηση των «Κέντρων μάθησης» χρειάζεται να οργανωθούν:

- ✓ Ο χώρος
- ✓ Η πινακίδα
- ✓ Οι οδηγίες
- ✓ Οι πόροι
- ✓ Οι μαθητές/τριες.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Για τη Διερευνητική μάθηση:

Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει στα παιδιά ένα άρθρο για τον σχολικό εκφοβισμό.

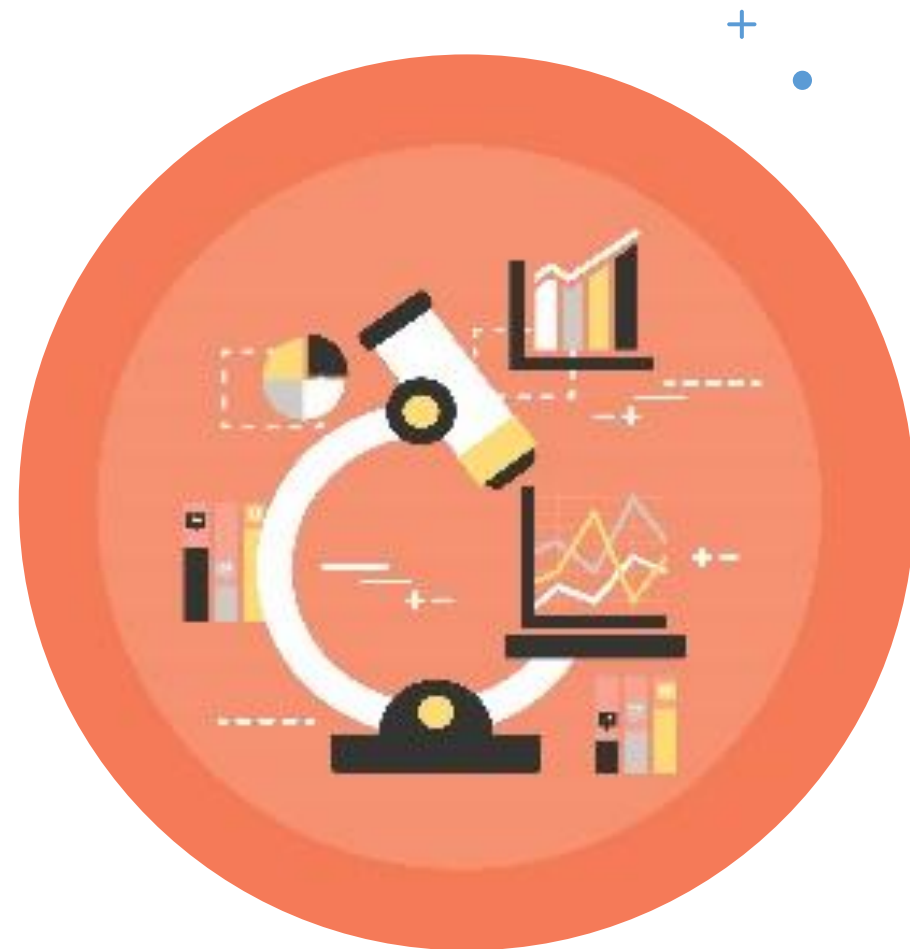
Μετά θέτει ερωτήματα (παράδειγμα)

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

1. Τι γνώμη έχετε για το άρθρο;
2. Πιστεύετε ότι όλοι συμφωνούν με το άρθρο, γιατί ή γιατί όχι;
3. Γνωρίζετε κάποιον/α που έχει υποστεί εκφοβισμό; Πώς αντιμετωπίσατε την κατάσταση;
4. Πώς αντιμετωπίζεται το θέμα του εκφοβισμού στο σχολείο σας; Πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα;
5. Τι θα μπορούσαν οι μαθητές/τριες να κάνουν για να βοηθήσουν τους bullies να πάρουν τη βοήθεια που χρειάζονται;

Ακολουθεί συζήτηση. Διαμοιράζεται υλικό και οι μαθητές/τριες καλούνται να το συζητήσουν χωρισμένοι σε ομάδες με βάση τα ενδιαφέροντά τους. Αναζητούν οι ίδιοι/ες υλικό και θέτουν ερωτήσεις.

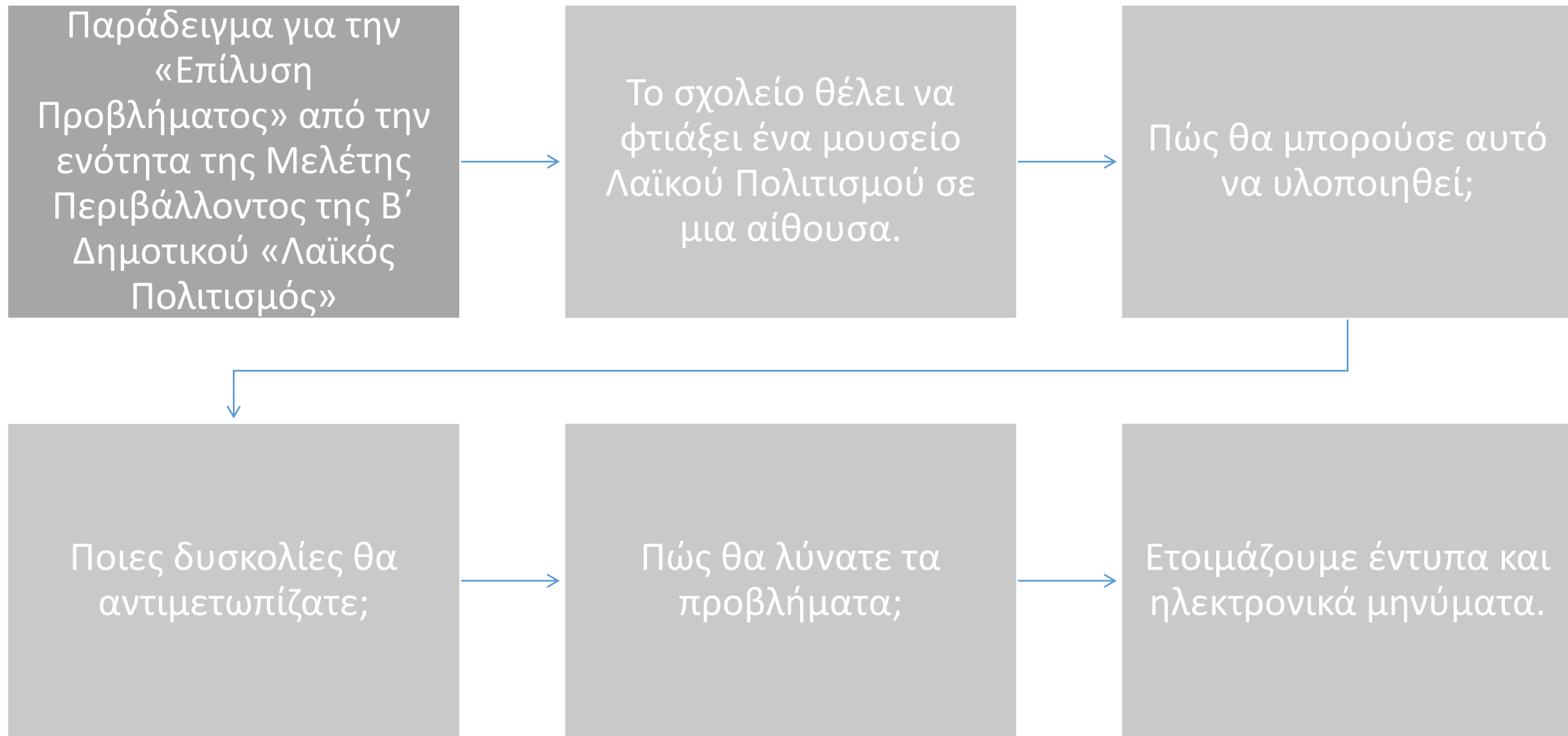

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Επίλυση προβλήματος (Problem-Based Learning) / Ενεργητική Μάθηση (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν)

- ✓ Στους/Στις μαθητές/τριες παρουσιάζεται ένα «πρόβλημα» οι οποίοι/ες μέσω συζήτησης στην ομάδα, ενεργοποιούν τις προηγούμενες γνώσεις τους.
- ✓ Στην ομάδα, αναπτύσσουν πιθανές θεωρίες και υποθέσεις για να εξηγήσουν το πρόβλημα. Εντοπίζονται τα μαθησιακά ζητήματα που πρέπει να ερευνηθούν.
- ✓ Κατασκευάζουν ένα πρωτογενές μοντέλο, για να εξηγήσουν το πρόβλημα.
- ✓ Ο/Η εκπαιδευτικός παρέχει υποστήριξη, σχεδιάζοντας ένα πλαίσιο εργασίας στο οποίο οι μαθητές/τριες μπορούν να «κατασκευάσουν» τη γνώση σχετικά με το πρόβλημα.
- ✓ Μετά την αρχική ομαδική εργασία, οι μαθητές/τριες εργάζονται ανεξάρτητα, με αυτοκατευθυνόμενη μελέτη, για να διερευνήσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.
- ✓ Στην ομάδα (εκ νέου) συζητούν τα ευρήματά τους και τελειοποιούν την αρχική άποψή τους με βάση αυτά που έμαθαν.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Σταθμοί Μάθησης (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν) - Η τάξη χωρίζεται σε σταθμούς εργασίας και όλοι/ες οι μαθητές/τριες σε ομάδες περνούν διαδοχικά από όλους τους σταθμούς.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

1. Επιλέξτε υλικό και σταθμούς μάθησης εργασίας. Αποφασίστε πόσους σταθμούς θέλετε να έχετε (4-5 το πολύ), πόσο χρόνο θα απασχοληθούν στον κάθε σταθμό, τι θα κάνουν οι μαθητές/τριες σε κάθε σταθμό και ποιο υλικό σκοπεύετε να χρησιμοποιήσετε. Σκεφτείτε τα διάφορα είδη μέσων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να έχουν πολλαπλές επιλογές για να μελετήσουν το θέμα.
2. Σκεφτείτε, αν θα δημιουργήσετε τυχαίες, ετερογενείς ομάδες για τους σταθμούς ή αν οι μαθητές/τριες θα επιλέξουν τις δικές τους ομάδες.
3. Καταγράψτε τα απαραίτητα υλικά/οδηγίες για κάθε σταθμό και τοποθετήστε τα σε αριθμημένους ή με ετικέτες φακέλους (Σταθμός 1, Σταθμός 2, κ.λπ.).
4. Προετοιμάστε τους/τις μαθητές/τριες: Εξηγήστε στους/στις μαθητές/τριες τις οδηγίες για κάθε σταθμό και σε πόσο χρόνο πρέπει να ολοκληρώσουν το έργο σε κάθε σταθμό.
5. Δημιουργήστε οδηγίες ή ερωτήσεις συζήτησης για κάθε σταθμό.
6. Καθορίστε κάθε ομάδα να ξεκινά από διαφορετικό σταθμό και ζητήστε από τις ομάδες να μετακινηθούν στους πρώτους σταθμούς τους.
7. Ανακεφαλαιώστε τη δραστηριότητα ως τάξη, αν έχετε χρόνο.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Παραδείγματα Σταθμών Μάθησης στο μάθημα της Γλώσσας της Α' Δημοτικού. Σε κάθε σταθμό είναι δυνατό να υπάρχουν διαβαθμισμένης δυσκολίας θέματα για τους/τις μαθητές/τριες γύρω από την ίδια δραστηριότητα.

1

Δημοσιογραφικός:
επεξεργασία
άρθρων,
αποκόμματα
εφημερίδων

2

Καλλιτεχνικός:
φωτογραφίες,
έργα
τέχνης, ποίηση

3

ΜΜΕ: βίντεο,
ήχος, ταινίες
εποχής, μουσική,
σύγχρονος κινηματογράφος
(πρόσβαση
στο διαδίκτυο)

4

Εξερευνητών:
συμπλήρωση
ή/και
δημιουργία
χαρτών,
παιχνίδι με
κουίζ, κ.λπ.

5

Εθελοντών:
συντονισμός
υλικού και
δράσεων για
την υποδοχή
των
προσφύγων

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Σχεδιασμός με βάση τον Bloom (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα,/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν)

Ο/Η εκπαιδευτικός επιλέγει τον στόχο της διδασκαλίας με βάση τον οποίο θα σχεδιάσει τις δραστηριότητες. Λαμβάνει υπόψη του τα έξι επίπεδα της ταξινόμιας Bloom για να σχεδιάσει δραστηριότητες διαφορετικών επιπέδων, οι οποίες να ανταποκρίνονται στα επίπεδα ετοιμότητας στην τάξη του.

Παράδειγμα («Χάνσελ και Γκρέτελ»)

Ομάδα 1: Γνωρίζω: Να περιγράψεις τους πρωταγωνιστές.

Κατανοώ: Να γράψεις την περίληψη.

Ομάδα 2: Εφαρμόζω: Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να βρεθεί κάποιος αντιμέτωπος με μια απόφαση όπως αυτή του πατέρα;

Αναλύω: Σε ποια σημεία του κειμένου διακρίνουμε τα συναισθήματα των παιδιών;

Ομάδα 3: Αξιολογώ: Συμφωνείς με τη στάση του πατέρα; Εξήγησε.

Δημιουργώ: Δώσε ένα άλλο τέλος στην ιστορία.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Σχεδιασμός με βάση τα ενδιαφέροντα (Ενδιαφέροντα/Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν).
- Project (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν).

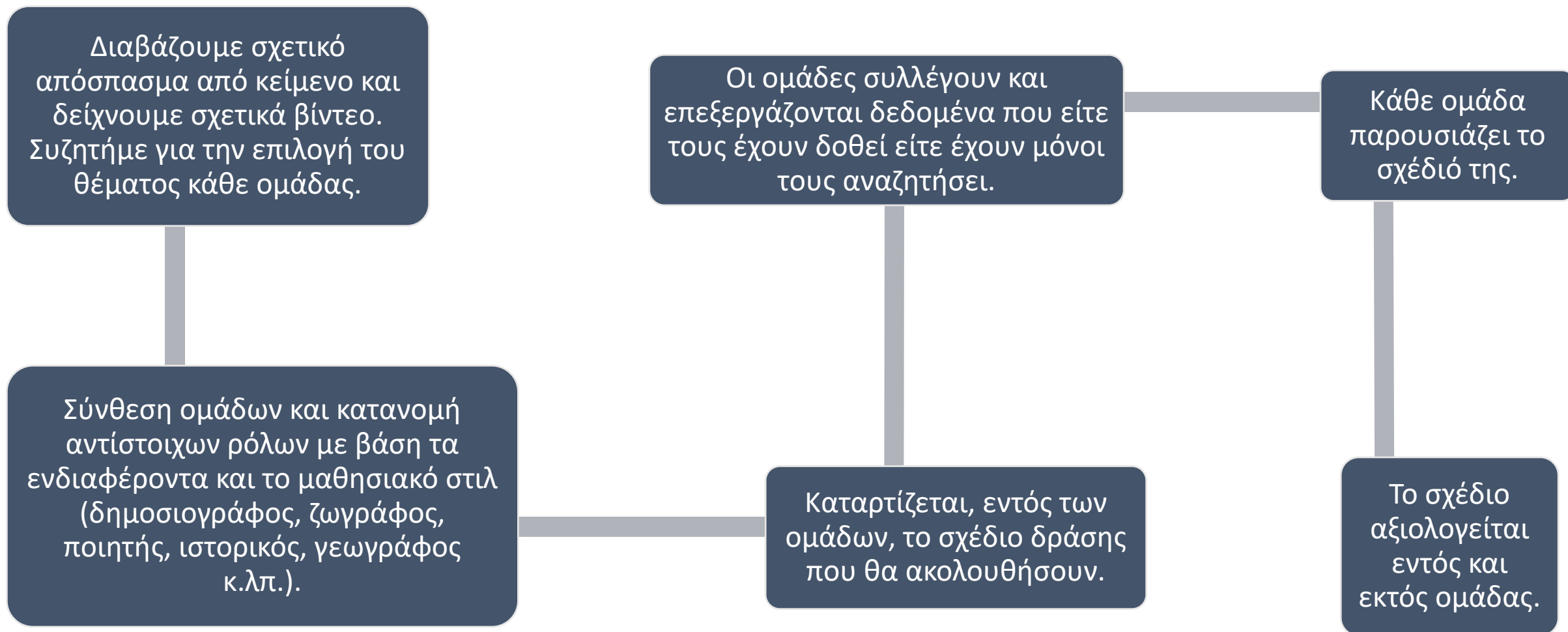
Στάδια

1. Αφόρμηση
2. Σύνθεση ομάδας
3. Κατάρτιση σχεδίου δράσης
4. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων
5. Παρουσίαση
6. Αξιολόγηση

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

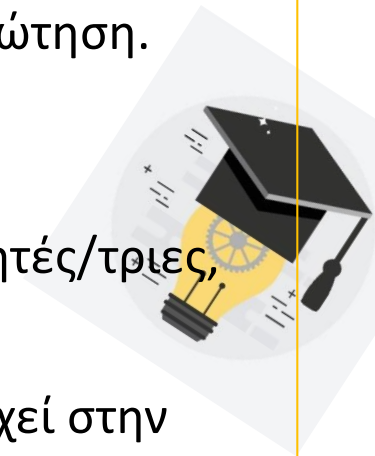
Παράδειγμα της μεθόδου «project» πάνω στην ενότητα της ιστορίας της Γ' Δημοτικού «Οι άνθρωποι τροφосυλλέκτες, κυνηγοί, ψαράδες και καλλιτέχνες»

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

4 γωνίες (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο)

1. Χρησιμοποιήστε μια αμφιλεγόμενη δήλωση ή μια ερώτηση σχετικά με το θέμα σας. Δημιουργήστε τέσσερις διαφορετικές απαντήσεις/απόψεις («Συμφωνώ απόλυτα», «Συμφωνώ», «Διαφωνώ» και «Διαφωνώ έντονα») σχετικά με τη δήλωση ή τέσσερις πιθανές επιλογές απάντησης στην ερώτηση.
2. Διαβάστε τη δήλωση ή το πρόβλημα στους/στις μαθητές/τριες, χωρίς να τους/τις δίνετε απαντήσεις/επιλογές. Πείτε στους/στις μαθητές/τριες να σκεφτούν μια απάντηση στη δήλωση/ερώτηση. Στη συνέχεια, δώστε τις επιλογές απάντησης. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/τριες, να επιλέξουν όποια έρχεται πιο κοντά στην αρχική τους απάντηση.
3. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/τριες να συγκεντρωθούν στο σημείο της τάξης, που αντιστοιχεί στην επιλογή τους. Σε διαφορετικά σημεία της τάξης, οι μαθητές/τριες σχηματίζουν ομάδες τριών για να συζητήσουν τους λόγους για τη συγκεκριμένη επιλογή τους.
4. Αφήστε δύο ή τρία λεπτά συζήτησης. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/τριες να παρουσιάσουν μια ομαδική σύνοψη των απόψεών τους. Αυτό μπορεί να γίνει με προφορική παρουσίαση ή με γραπτή δήλωση.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Τρία πράγματα που έμαθα, δύο πράγματα που θέλω να μάθω για αυτά περισσότερα, μία απορία/μεταγνωστική στρατηγική (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, / Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν). Με βάση το κείμενο της Γλώσσας της Β' Δημοτικού της Κύπρου με τίτλο: Το πατητήρι (σελ. 48, β' τεύχος)

3-2-1

3 πράγματα που έμαθα

1. Στο πατητήρι φυλάσσονται εργαλεία, σκεύη και τρόφιμα.
2. Τα παιδιά κοιμούνται στο «ταβλωτό».
3. Ο χυμός των σταφυλιών λέγεται μούστος.

2 πράγματα που θέλω να μάθω

1. Από ποιο υλικό ήταν φτιαγμένα τα πατητήρια;
2. Τι άλλο φτιάχνεται με τον μούστο;

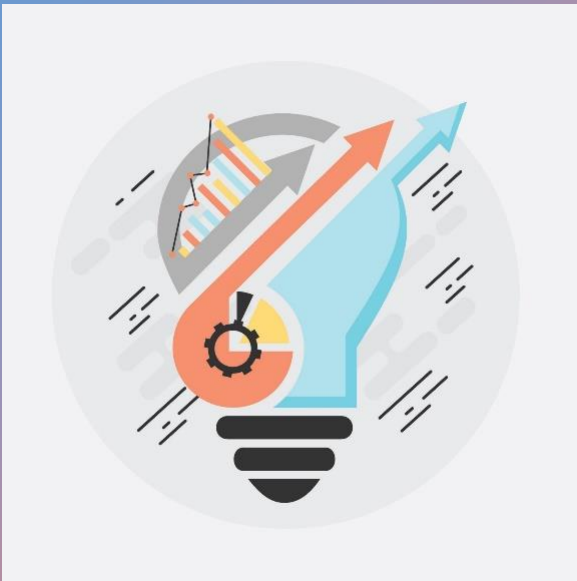
1 απορία

1. Γιατί δεν είχαν διαφορετικά δωμάτια για να κοιμούνται;

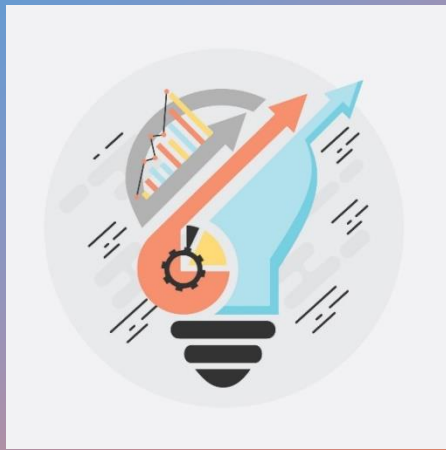
Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Παιχνίδι (σε ψηφιακά ή φυσικά περιβάλλοντα) (Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία) (μπορούν να χρησιμοποιηθούν παιχνίδια από το Φωτόδεντρο).
- Βιντεοσκοπημένο και ηχογραφημένο υλικό (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία).

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

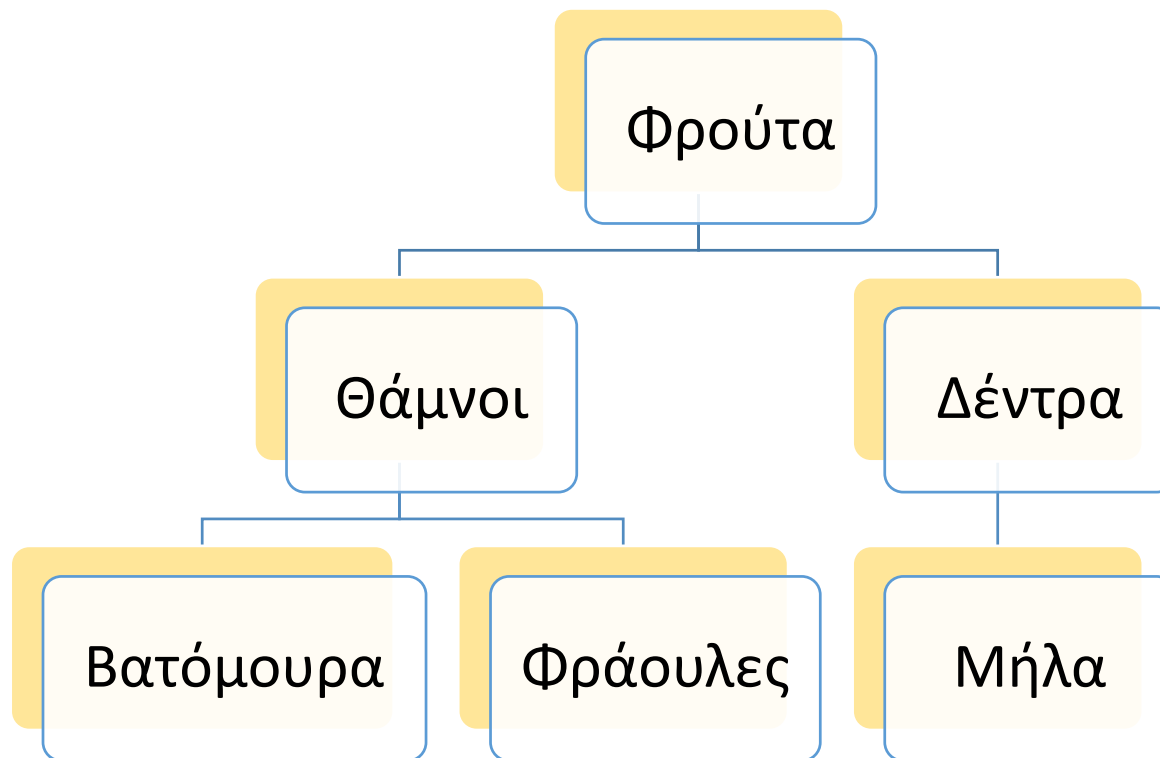
Εννοιολογική χαρτογράφηση (Ετοιμότητα, Μαθησιακή Προτίμηση/Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν).

- ✓ Διατύπωση μιας ερώτησης εστίασης.
- ✓ Προσδιορισμός των κεντρικών εννοιών του χάρτη.
- ✓ Κατασκευή του αρχικού χάρτη.
- ✓ Προσδιορισμός των σύνθετων συνδέσεων του χάρτη.
- ✓ Αναθεώρηση και βελτίωση του χάρτη σε ό,τι αφορά στις έννοιες, στη θέση τους και στις σχέσεις μεταξύ τους.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Ο χάρτης χρησιμεύει ως εργαλείο ανάπτυξης μεταγνωστικής στρατηγικής και ως αξιολογητικό και ανατροφοδοτικό εργαλείο. Παράδειγμα εννοιολογικού χάρτη:

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- ✓ Ιστοεξερευνήσεις /WebQuest είναι δομημένες διερευνητικές δραστηριότητες μαθητών/τριών, στις οποίες το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών αντλούνται από τον Παγκόσμιο Ιστό. (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα/ Περιεχόμενο, Διαδικασία, Τελικό Προϊόν)(Παράδειγμα: <https://zunal.com/webquest.php?w=786058>).
- ✓ Reading Partner
- ✓ Σε 4 επίπεδα

Κάνουμε
προβλέψεις

Αναρωτιόμαστε
(Ποιος, πού,
πότε κ.λπ.)

Διευκρινίζουμε

Συνοψίζουμε

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Παράδειγμα «reading partner» από το βιβλίο της Γλώσσας της Β' Δημοτικού (σελ 76, β' τεύχος,) και το κείμενο «Το παιδί με το ακορντεόν»

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Λογοτεχνικοί κύκλοι (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία) - Σχηματίζονται όταν οι μαθητές/τριες σε μικρές ομάδες συγκεντρώνονται για να συζητήσουν ένα βιβλίο ή ένα θέμα που διάβασαν. Οι «Λογοτεχνικοί κύκλοι» λειτουργούν ως μικρές, προσωρινές ομάδες, που κάθε μέλος αναλαμβάνει κάποιο ρόλο (Συντονιστής, Λογοτέχνης, Σύνδεσμος Γνώσης, Γλωσσολόγος, Γραφίστας κ.λπ.).

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Μοντέλο Frayer (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Περιεχόμενο, Διαδικασία)

Γραφικός οργανωτής που σκοπός του είναι να προσδιορίσει λέξεις και έννοιες δίνοντας τη δυνατότητα να περιγραφεί μια λέξη/έννοια με 4 διαφορετικούς τρόπους ή οπτικές.

Ορισμός

Χαρακτηριστικά

Παραδείγματα

Μη παραδείγματα

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Ανταλλαγή ερωτήσεων (Ετοιμότητα, / Περιεχόμενο, Τελικό Προϊόν)
Ο/η εκπαιδευτικός προσαρμόζει τις ερωτήσεις ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών.

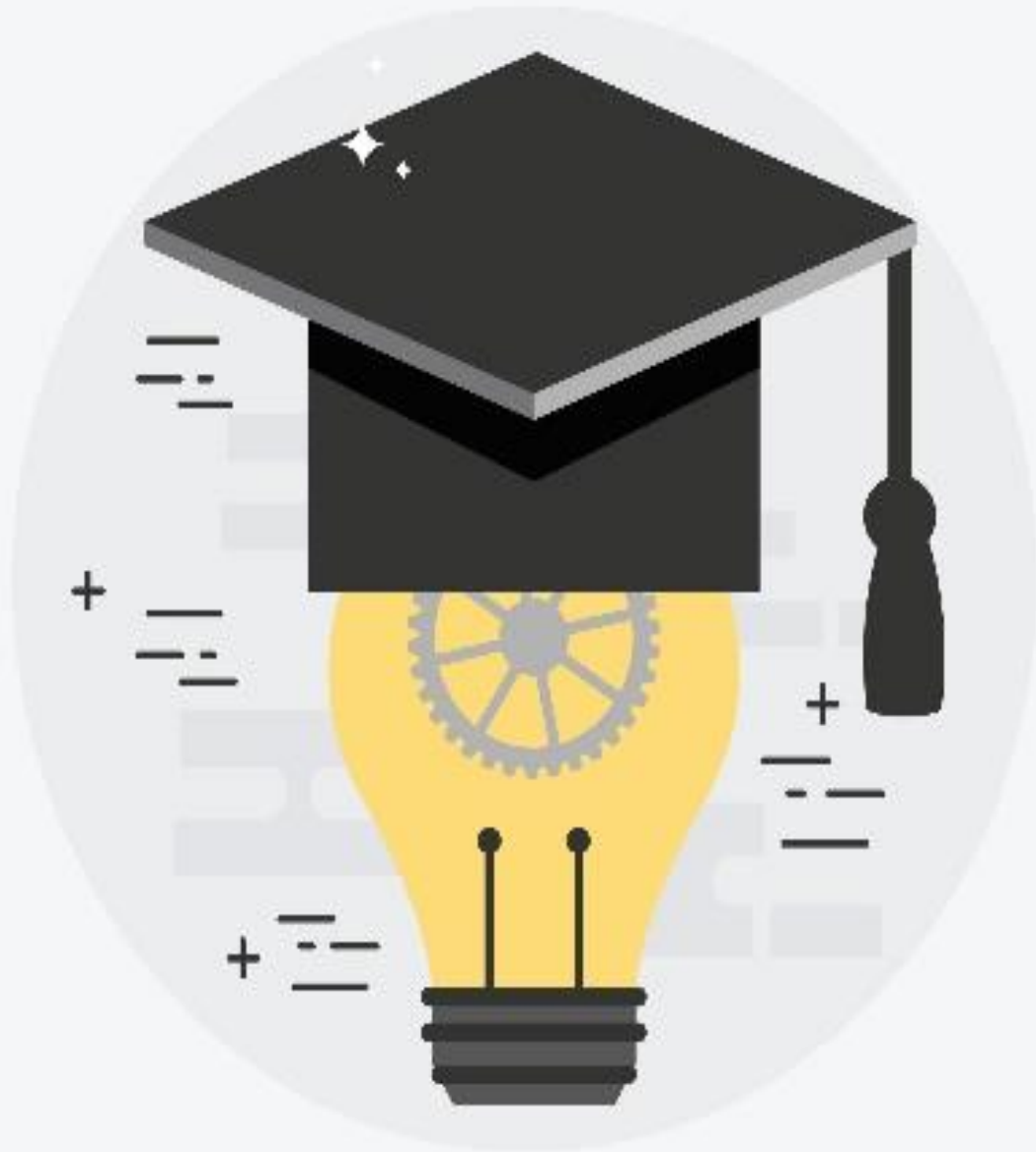
- ✓ Για τους/τις μαθητές/τριες που ανήκουν σε χαμηλότερο επίπεδο ετοιμότητας, οι ερωτήσεις μπορούν να είναι ερωτήσεις ανάκλησης, σύντομες/απλές ή/και να ανταποκρίνονται στα χαμηλότερα γνωστικά επίπεδα της ταξινομίας του Bloom, π.χ. Μπορείς να θυμηθείς...; Τι συνέβη μετά...; Ποια είναι η κεντρική ιδέα κ.λπ.
- ✓ Για τους/τις μαθητές/τριες που ανήκουν σε υψηλότερο επίπεδο ετοιμότητας, οι ερωτήσεις μπορούν να είναι ερωτήσεις εμβάθυνσης ή κρίσης ή/και να ανταποκρίνονται στα ανώτερα γνωστικά επίπεδα της ταξινομίας του Bloom, π.χ. Ποια είναι τα κίνητρα...; Πως θα χρησιμοποιούσες τις γνώσεις σου για...; Πώς κρίνεις/αξιολογείς...; Πώς θα έλυνες το πρόβλημα της...; κ.λπ.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Προσαρμογή εργασιών για το σπίτι (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση)

Προσαρμογή εργασιών για το μάθημα της Γ' Δημοτικού στη Μελέτη Περιβάλλοντος «Η χώρα που ζω»:

- ✓ η δημιουργία χάρτη (νοητικού, γεωγραφικού),
- ✓ η σύνθεση ή η διασκευή ενός μουσικού κομματιού,
- ✓ ο χορός,
- ✓ η δραματοποίηση,
- ✓ η παρουσίαση με διαφάνειες,
- ✓ η δημιουργία βίντεο,
- ✓ η εικαστική απεικόνιση,
- ✓ η δημιουργία σταυρόλεξου.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

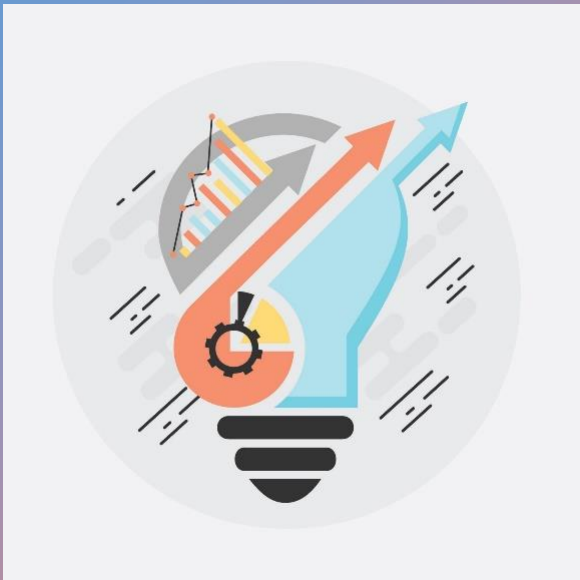

Ρόλος-Κοινό-Μορφή-Θέμα (RAFT).
(Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή
Προτίμηση/ Διαδικασία, Τελικό Προϊόν).
Είναι ένας πίνακας ή ένας γραφικός
οργανωτής που καθοδηγεί τους/τις
μαθητές/τριες στην παραγωγή γραπτού
λόγου. Η διαφοροποίηση πραγματοποιείται
ως προς την ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα
και το μαθησιακό προφίλ.

Παράδειγμα:

Ρόλος: Ταξιδιώτης, Κοινό: Φίλος, Μορφή:
φιλική επιστολή, Θέμα: ποια είναι τα
χαρακτηριστικά του τόπου

Ρόλος: Δημοσιογράφος, Κοινό: οι
αναγνώστες, Μορφή: άρθρο, Θέμα:
Προτάσεις για την προβολή της χώρας

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Σκαλωσιά. Διαφορετικό επίπεδο και είδος υποστήριξης (Ετοιμότητα/ Περιεχόμενο). Παράδειγμα:

- ✓ Δείχνουμε τη φωτογραφία ενός δάσους που καίγεται και κάνουμε μία μικρή εισαγωγή πάνω στο θέμα της καταστροφής των δασών.
- ✓ Ρωτάμε τους/τις μαθητές/τριες να μας πουν τι γνωρίζουν για το συγκεκριμένο θέμα, τι έχουν ακούσει, τι έχουν διαβάσει κ.λπ..
- ✓ Δίνουμε χρόνο για συζήτηση, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές (structured discussion, think-pair-share, turn-and-talk, triad teams).
- ✓ Διδάσκουμε το νέο Λεξιλόγιο – Ορολογία. Για παράδειγμα: Πυροσβεστική υπηρεσία, εμπρησμός κ.λπ..
- ✓ Χρησιμοποιούμε οπτικά βοηθήματα, όπως εννοιολογική χαρτογράφηση, γραφικούς οργανωτές, διαγράμματα ώστε να βοηθήσουμε τους/τις μαθητές/τριες να διαμορφώσουν τη σκέψη τους.
- ✓ Παύση, Ερωτήσεις, Ανασκόπηση.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Σκέφτομαι – Συνεργάζομαι – Μοιράζομαι (Ετοιμότητα,/Διαδικασία, Τελικό Προϊόν). Ο/Η εκπαιδευτικός:
- ✓ Επιλέγει το τρόπο με τον οποίο θα δημιουργηθούν τα ζεύγη (τυχαία, με δική του επιλογή, με επιλογή των μαθητών/τριών κ.λπ.).
- ✓ Επιλέγει το υλικό που θα μελετήσουν οι μαθητές/τριες και θέτει την ερώτηση στην οποία θα πρέπει να απαντήσουν.
- ✓ Δίνει χρόνο σε όλους να σκεφτούν ατομικά.
- ✓ Στη συνέχεια, οργανώνει τους/τις μαθητές/τριες σε ζεύγη και τους δίνει χρόνο να μοιραστούν τις απαντήσεις τους, να τις συνδυάσουν και να επιλέξουν ποιες και με ποιον τρόπο θα παρουσιάσουν στην τάξη.
- ✓ Ο/η εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/τριες να μοιραστούν τις απόψεις τους προφορικά σε μία ομαδική συζήτηση στην τάξη, κάνοντας μία γραπτή εργασία ή εκφωνώντας έναν λόγο.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Τι γνωρίζω, τι θέλω να μάθω, τι έμαθα (KWL) (Ετοιμότητα, Μαθησιακή Προτίμηση/ Διαδικασία)-Ιδεοθύελλα, λίστα ερωτήσεων, μεταγνωστικός έλεγχος

Παράδειγμα από την Ιστορία της Γ' Δημοτικού « Οι άνθρωποι ζουν σε οικισμούς, καλλιεργούν τη γη και εκτρέφουν ζώα» στη Νεολιθική εποχή.

Γνωρίζω: Τι γνωρίζετε σχετικά με τον τρόπο ζωής των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή. Πού ζούσαν; Ποια ήταν η τροφή τους;

Θέλω να μάθω: Οι μαθητές/τριες καλούνται να γράψουν ερωτήσεις γι' αυτά που θα ήθελαν να μάθουν για τη Νεολιθική εποχή.

Έχω μάθει: Αφού μελετήσουν δίνονται συγκεκριμένες ερωτήσεις για απάντηση: Πώς έφτιαχναν τα σπίτια τους; Ποια ζώα είχαν εξημερώσει; ...

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Τρίλιζα (Ετοιμότητα, Ενδιαφέροντα, Μαθησιακή Προτίμηση/Διαδικασία, Τελικό Προϊόν)

Η τρίλιζα είναι ένας πίνακας εννέα κελιών, στα οποία ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί διαφορετικές δραστηριότητες. Εστιάζει σε ένα μάθημα, μια ενότητα ή ένα κεφάλαιο και μπορεί να προσαρμοστεί για τη διδασκαλία διαφορετικών αντικειμένων.

1. Επιλέγει έναν ή δύο μαθησιακούς στόχους, στους οποίους θα εστιάσει η διδασκαλία.
2. Σχεδιάζει εννιά διαφορετικές δραστηριότητες και τις τοποθετεί σε πλαίσια έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να εργάζονται τους ίδιους μαθησιακούς στόχους, έννοιες-κλειδιά και δεξιότητες με όποιον τρόπο κι αν κάνουν τρίλιζα.
3. Μπορεί να διαφοροποιήσει τις δραστηριότητες με έναν από τους παρακάτω τρόπους: • Ως προς τη μαθησιακή ετοιμότητα: Αξιοποιεί τη ταξινομία του Bloom για να δημιουργήσει δραστηριότητες χαμηλότερου ή υψηλότερου γνωστικού επιπέδου επεξεργασίας. • Ως προς τα ενδιαφέροντα: Επιλέγει δύο ή τρία κυρίαρχα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών για να προσαρμόσει τις δραστηριότητες (διαδίκτυο και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αθλήματα, παιχνίδια, ταινίες) • Ως προς το μαθησιακό προφίλ: Αξιοποιεί τους τύπους της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner.

Μέσα & Μέθοδοι Διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

Παράδειγμα τρίλιζας βασισμένο στην ενότητα για την επιστροφή του Οδυσσέα από την ιστορία της Γ' Δημοτικού:

Φτιάξε την τρίλιζα περνώντας από το κέντρο

Ζωγράφισε τον Οδυσσέα	Δραματοποίησε τη σκηνή με τον Κύκλωπα	Γράψε το τραγούδι των Σειρήνων
Περίγραψε σε μια μικρή παράγραφο τον Οδυσσέα	Να καταγράψεις τους σταθμούς της πορείας του Οδυσσέα	Είσαι ο Οδυσσέας. Γράψε έναν διάλογο με την Κίρκη
Γράψε ένα ποίημα για την Ιθάκη	Δραματοποίησε έναν διάλογο του Οδυσσέα με την Αθηνά	Σύγκρινε τη στάση του Οδυσσέα και των συντρόφων του

Προσεγγίσεις & Στρατηγικές διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Πολυαισθητηριακό υλικό
- Παροχή χρόνου
- Σαφήνεια οδηγιών
- Βιωματική μάθηση
- Αυθεντικές εμπειρίες
- Διαθεματική προσέγγιση
- Ανάλυση έργου

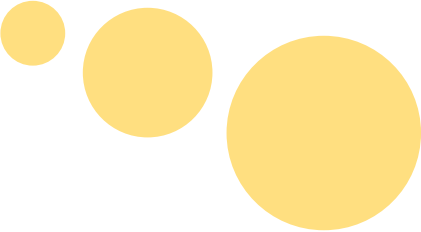
- Διαμόρφωση κατάλληλου περιβάλλοντος
- Υποστηρικτική τεχνολογία
- Δομημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης
- Συμμετοχή σε σχολικές δράσεις εκτός σχολείου

Προσεγγίσεις & Στρατηγικές διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Συνεργασία μεταξύ μαθητών/τριών
- Συνεργασία με την οικογένεια
- Προκαταβολικοί οργανωτές
- Συστήματα εναλλακτικής επικοινωνίας
- Παιχνίδι
- Προσαρμογή κειμένων (easy to read)

- Σχέδια εργασίας
- Δραστηριότητες εμπέδωσης
- Προσεκτική δόμηση δραστηριοτήτων
- Αξιοποίηση ενδιαφερόντων
- Μεσολάβηση συνομηλίκων
- Εκπαίδευση συνομηλίκων

Προσεγγίσεις & Στρατηγικές διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

-
- Ανακεφαλαιώσεις
 - Ανατροφοδότηση
 - Επιβράβευση
 - Κατάλληλο λογισμικό
 - Στρατηγικές αυτορρύθμισης
 - Καθοδηγούμενη μάθηση
 - Διερεύνηση
 - Μνημονικά βοηθήματα
 - Διαμόρφωση ρουτίνων
 - Συστηματική διδασκαλία στρατηγικών
 - Ατομική και ανεξάρτητη εργασία

Προσεγγίσεις & Στρατηγικές διαμόρφωσης Διαφοροποιημένης Προσέγγισης

- Σύνδεση με τις εμπειρίες των μαθητών/τριών
- Ελεύθερο παιχνίδι
- Ευκαιρίες ανάπτυξης δημιουργικότητας
- Ευκαιρίες ανάδειξης ταλέντων

Πρωτόκολλο για τον σχεδιασμό μαθήματος διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Διαφοροποίηση		Ως προς την ετοιμότητα	Ως προς τα ενδιαφέροντα	Ως προς τη μαθησιακή προτίμηση
Περιεχομένου				
Επεξεργασίας				
Τελικού προϊόντος				
Χρόνος	Βήματα διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες		Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
	<i>Πως ξεκινάει η διδασκαλία; (αφόρμηση, ανακοίνωση στόχων, σύνδεση με τα προηγούμενα κ.λπ.)</i>	• <i>Ενέργειες εκπαιδευτικού</i> • <i>Ενέργειες μαθητών/τριών</i>		– <i>Πως κινητοποιούνται οι μαθητές;</i> – <i>Ενεργοποιείται η προηγούμενη γνώση;</i> – <i>Πως εισάγονται οι μαθητές στη θεματική;</i> – <i>Οργανώνονται οι ομάδες;</i>
	<i>Περιεχόμενο</i>	• <i>Ενέργειες εκπαιδευτικού</i> • <i>Ενέργειες μαθητών/τριών</i>		– <i>Πως θα διαφοροποιηθεί το περιεχόμενο για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών/τριών;</i> – <i>Με ποιον τρόπο δίνεται η πρόσβαση η νέα γνώση;</i> – <i>Παρουσιάζεται με διαφορετικούς τρόπους;</i> – <i>Προσφέρονται πολλαπλοί τρόποι υποστήριξης;</i> – <i>Ποια υλικά αξιοποιούνται;</i>

	Επεξεργασία	• Ενέργειες εκπαιδευτικού • Ενέργειες μαθητών/τριών	– Πως θα διαφοροποιηθεί η επεξεργασία της νέας γνώσης; – Προσφέρονται πολλαπλοί τρόποι επεξεργασίας; – Είναι όλες οι εργασίες αξιόλογες; – Πως θα εμπλακούν όλοι/ες οι μαθητές/τριες; Δίνονται επιλογές; – Ποια υλικά αξιοποιούνται; .
	Τελικό προϊόν	• Ενέργειες εκπαιδευτικού • Ενέργειες μαθητών/τριών	– Πως θα δείξουν οι μαθητές /τριες τι έχουν μάθει; – Προσφέρονται πολλαπλοί/εναλλακτικοί τρόποι επίδειξης της γνώσης; – Ποια υλικά αξιοποιούνται;

Δραστηριότητα

- Χωριστείτε σε ομάδες
- Επιλέξτε μια ενότητα από το μάθημα της Γλώσσας.
- Επιλέξτε 2 στόχους ή μαθησιακά προσδοκώμενα αποτελέσματα για την ενότητα.
- Επιλέξτε ή κατασκευάστε 2- 4 διαφοροποιημένες δραστηριότητες για κάθε Στόχο ή Μαθησιακό Προσδοκώμενο Αποτέλεσμα.
- Καθεμιά δραστηριότητα να έχει φτιαχτεί είτε με βάση τα ενδιαφέροντα είτε με βάση τη μαθησιακή ετοιμότητα είτε με βάση το μαθησιακό προφίλ και να έχει διαφοροποιηθεί είτε ως προς το περιεχόμενο είτε ως προς της επεξεργασία είτε ως προς το τελικό προϊόν.

Δραστηριότητα

- Τάξη
- Μάθημα
- Ενότητα
- Στόχοι ή Μαθησιακά Προσδοκώμενα
- Δραστηριότητες

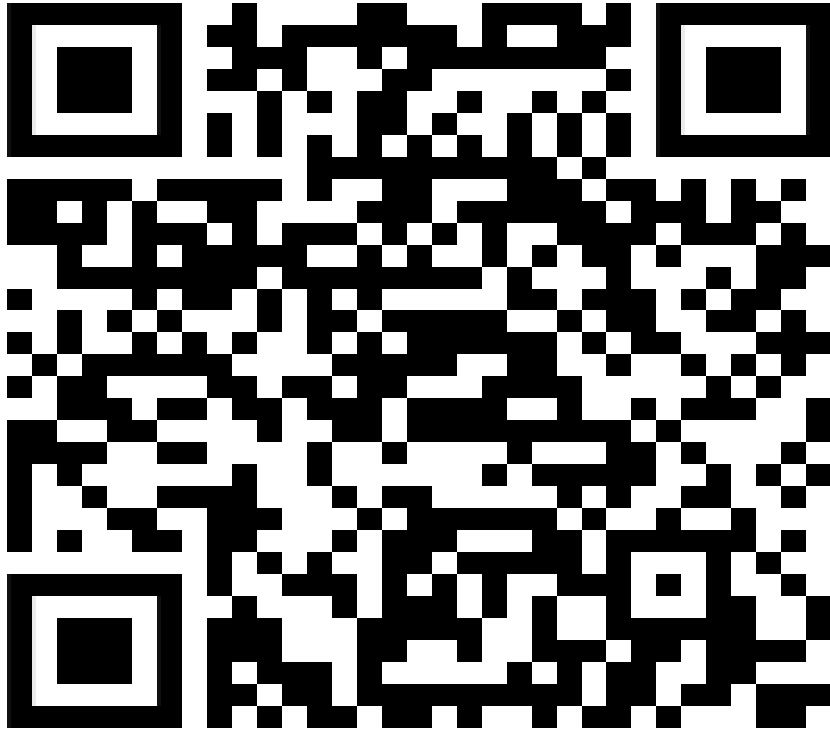
Δικτυογραφία

Υλικό του ΙΕΠ για τη Διαφοροποιημένη Διδακτική Προσέγγιση και την Ενταξιακή Πρακτική

- <https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/odhgoi-diaforopoihshs-159>
- https://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/Odigos_diaf_Dimotiko.pdf
- <https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/vivlia-eidikhs-agwghs-2020>
- https://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/odhgos_paramythia_apodoxh_diaforetikothtas/Odigos_Apodoxi_Diaforetikotitas.pdf
- https://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/Epimorfotiko-Yliko-2020/%CE%95%CF%80%CE%B9%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%A5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BC%CE%B9%CF%87%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%BF%CF%85_%CE%A03.1.6.pdf

Διαπιστώσεις

<https://tinyurl.com/9j7aedb6>

Σας ευχαριστώ!
Σας ευχαριστώ!

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

iep.edu.gr/en/

<https://www.facebook.com/InstituteofEducationalPolicy>

<https://www.instagram.com/instituteofeducationalpolicy>

<https://www.youtube.com/@InstituteOfEducationalPolicy>

<https://twitter.com/IEPedugr>

<https://www.linkedin.com/company/institute-of-educational-policy>